

Альбина Анатольевна Ковтун (Черновцы)

Черновицкий национальный университет им. Юрия

Федьковича

albkovtun500@gmail.com

РЕЛІГІЙНА ЛЕКСИКА ЯК ЗАСІБ НЕПРЯМОЇ НОМІНАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВЛЕННІ

Лексика релігійної сфери формулює зміст наукових понять, вирізняючи світ духовний, витлумачуючи явища релігійного порядку, підпорядковуючись, як і лексика інших галузей, обов'язковим для терміна ознакам. При цьому будь-яку термінологічну лексику «використовують ті самі люди, які використовують і нетермінологічну», що уможливило поширення на терміни загальних особливостей лексичних одиниць (В. Гак). Однак, на відміну від технічної чи, напр., природничої лексики, релігійна входить до складу національної культури. В українській мові вона є відкритим об'єднанням з уже добре відшліфованими за віки народними витворами не лише внутрішньосистемно. Її проникність зумовлена самим характером складників, їх функційним навантаженням служити позначенням понять важливої для кожного християнина сфери духовного життя. Окрім слів, зрозумілих обмеженому колу людей (*ектєнія*), в українській мові існує чимало таких, які знає кожен віруючий, і усталених запозичених (*Агнець*), і питомих (*богозневага, провидіння, всеприсутність*). При цьому багато релігійних значень утворено в структурах слів, що прийшли з праслов'янського періоду (*чернець, повчання, послух, причастя*). Загальне українськомовне середовище активно розвинуло таку кількі-

сть похідних нерелігійних значень від частовживаних релігійних лексем, що вже не може не впливати на розвиток національної релігійної терміносистеми. Автора цікавить формування в українській мові полісемії в структурах найуживаніших лексем з хоча б одним релігійним значенням, зокрема виявлення рівня відкритості системи релігійної лексики для інших стилів (для порівн.: лексема *священик* зберегла своє первинне лексичне значення, дещо ослабившись лише стилістично, а *благовістити*, *проповідник*, *причаститися* розширили свої структури новими лексичними значеннями і т. ін.).